

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4180/2022
28.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Цакула, председника већа, Јелене Ивановић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из села ..., општина ..., чији је пуномоћник Зоран М. Марковић, адвокат из ..., против туженог ДП „Путеви“ ДОО Ивањица, чији је пуномоћник Милољуб Б. Јовичић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3036/21 од 30.06.2022. године, у седници одржаној 28.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3036/21 од 30.06.2022. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ивањици П1 114/20 од 27.07.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је поништено као незаконито решење туженог број ... од 02.09.2016. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број ... закључен дана 18.09.2014. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да га врати на рад код туженог на послове и радне задатке који одговарају стручној спреми, знању и искуству тужиоца. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3036/21 од 30.06.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима другом и трећем изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоца врати на рад на послове и радне задатке који одговарају стручној спреми, образовању и искуству тужиоца, као и да тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 188.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију из свих законских разлога.

Тужилац је поднео одговор на ревизију, са захтевом за накнаду трошкова састава тог одговора.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог на неодређено време почев од 1992. године. Уговором о раду број ... од 18.09.2014. године, који су парничне странке закључиле ради усаглашавања уговора о раду са изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“, број 72/14), предвиђено је: - да ће тужилац обављати послове портира и да ови послови, између осталог, подразумевају да је обавеза запосленог да чува и обезбеђује објекат, простор, механизацију, возила и имовину друштва, да врши контролу улаза и излаза свих лица и возила у круг друштва и пословне објекте и врши легитимацију истих и да предузима све потребне мере у обезбеђивању објеката од уласка неовлашћених лица и заштите од елементарних непогода (члан 2.); - да је запослени дужан да своје обавезе извршава придржавајући се важећих законских прописа, као и важећих унутрашњих аката послодавца, стандарда, пословне политике и налога послодавца, обављајући своје радне обавезе и задатке на одговоран, прецизан и временски тачан начин, уз максимално залагање и ефикасност (члан 14. став 2.); - да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то: неизвршавање или несавесно, немарно или неблагоприятно вршење радних дужности и обавеза, утврђених описом послова из уговора (члан 16. став 4. тачка 1)). Решењем туженог број ... од 02.09.2016. године тужиоцу је отказан уговор о раду на основу члана 179. став 2. тачка 1) Закона о раду, Правилника о раду и члана 16. став 4. тачка 1) уговора о раду, због повреде радне обавезе кривицом тужиоца, која се састоји у несавесном и немарном извршењу радних обавеза. У образложењу тог решења је наведено да се повреда радне обавезе од стране запосленог састоји у радњама неоправданог и самовољног напуштања радног места портира у погону „...“ дана 08.08.2016. године у временском интервалу од 00:47 часова до 04:46 часова, у ком периоду се тужилац није јавио ником од претпостављених, а свој изостанак није оправдао, да је тужени наведено утврдио увидом у снимак сигурносне камере и преко контролора погона ББ, као и да је таквим понашањем тужилац грубо угрозио безбедност читавог постројења остављајући објекат необезбеђеним у наведеном временском периоду. Тужени је, пре доношења решења о отказу уговора о раду, тужиоцу доставио упозорење број ... од 11.08.2016. године у коме је наведено да се из дисциплинске пријаве утврђује да је тужилац учинио повреду радне обавезе из члана 16. став 4. тачка 1) уговора о раду, односно да је дана 08.08.2016. године у 04,05 часова лице за контролу ББ обишао целокупан погон туженог и да тужиоца није затекао ни на радном месту ни у кругу фирме, да је лице за контролу напустило погон у 04,34 часова, па је накнадним прегледом сигурносних камера утврђено да је запослени напустио погон у 00,47 часова, а да се вратио у круг послодавца у 04,46 часова, што је имало за

последницу угрожавање безбедности објекта, постројења и опреме у погону, те да је на тај начин учинио повреду радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 1) Закона о раду и да из наведених разлога постоји могућност да дође до раскида уговора о раду. Такође, наведено је да уколико у наредних шест месеци буде учинио исту или другу повреду радне обавезе, која је основ за доношење решења о отказу уговора о раду, биће донето решење о отказу уговора о раду без претходног поновног упозорења. За изјашњење на наводе из упозорења тужиоцу је остављен рок од осам дана. Те наводе тужилац је оспорио изјавом која је код туженог заведена под бројем ... од 01.09.2016. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је оспорено решење незаконито, због тога што нема основа да се тужиоцу откаже уговор о раду за исте повреде радне обавезе које су садржане у Упозорењу број ... од 11.08.2016. године, с обзиром да послодавац запосленом за учињене радње повреде радне обавезе, односно непоштовања радне дисциплине, не може истовремено отказати уговор о раду и изрећи неку од дисциплинских мера из члана 179а Закона о раду, конкретно опомену са најавом отказа уговора о раду. Оцењено је да из садржине наведеног упозорења од 11.08.2016. године недвосмислено произлази да се ради о изреченој мери за повреде радне обавезе прописане одредбом члана 179а Закона о раду (опомена уз најаву отказа), јер је тужени приликом израде истог, иако се није децидно позвао на наведену одредбу закона, исту цитирао.

Међутим, према становишту другостепеног суда, првостепени суд је одлучујући о тужбеном захтеву тужиоца за враћање на рад, на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право када је ставом другим изреке првостепене пресуде одбио тужбени захтев тужиоца, имајући у виду да је за учињене повреде радне обавезе, према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу изречена мера прописана одредбом члана 179а став 1. тачка 3) Закона о раду, у којој ситуацији се не може за исте повреде радне обавезе отказати уговор о раду, па није постојао основ за престанак радног односа тужиоцу, а самим тим ни за примену одредбе члана 191. став 7. Закона о раду. Како је тужиоцу престао радни однос без правног основа, то је тужени у обавези да га врати на рад у смислу одредбе члана 191. став 1. Закона о раду.

Према одредби члана 179. став 2. тачка 1) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе, и то ако несавесно или немарно извршава радне обавезе.

Према одредби члана 179а Закона о раду, послодавац може запосленом за повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине у смислу члана 179. ст. 2. и 3. овог закона да, ако сматра да постоје олакшавајуће околности или да повреда радне обавезе односно непоштовање радне дисциплине, није такве природе да запосленом треба да престане радни однос, уместо отказа уговора о раду, изрекне једну од следећих мера: 1) привремено удаљење са рада без накнаде зараде, у трајању од једног до 15 радних дана; 2) новчану казну у висини до 20% основне зараде запосленог за месец у коме је новчана казна изречена, у трајању до три месеца, која се извршава обуставом од зараде, на основу решења послодавца о изреченој мери; 3) опомену са најавом отказа у којој се наводи да ће послодавац запосленом отказати уговор о раду без поновног упозорења из члана 180. овог закона, ако у наредном року од шест месеци учини исту повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине.

Врховни касациони суд налази да је правилна оцена нижестепених судова да је у конкретном случају, имајући у виду садржину Упозорења туженог број ... од 11.08.2016. године, тужиоцу за учињену повреду радне обавезе дана 08.08.2016. године изречена мера из члана 179а тачка 3) Закона о раду, те да је оспорено решење туженог незаконито због тога што се не може за исте повреде радне обавезе отказати уговор о раду и изрећи нека од мера из члана 179а Закона о раду, овде мера опомене са најавом отказа. Следом тога, правилно закључује другостепени суд да у ситуацији када је тужиоцу радни однос престао без правног основа, постоји обавеза туженог да тужиоца врати на рад у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Са изложених разлога, Врховни касациони суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија туженог одбијена, одбијен је и његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, док трошкови састава одговора на ревизију не представљају трошкове који су били потребни ради вођења парнице, па је на основу чл. 153. и 154. став 2. ЗПП одлучено као у ставу другом и трећем изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Цакула,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић